

UNITÁRIUS ÉLET

XIII. ÉVFOLYAM, 4. SZÁM

1959. ÁPRILIS HÓ

Az unitárius és szabadelvű keresztények missziója

Ismét közöttünk járt Dr. Sape van der Woude a „Szabadelvű Keresztények és a Vallásos Szabadság Világszövetségének” holland titkára. Örvendünk, hogy megszeretett bennünket és nagyra becsüli nemcsak unitárius egyházunk munkáját, hanem egész népünk kultúráját, eredményeit, színes és gazdag emberi értékeit is, mint mondotta.

Április 7-től 10-ig tartó rövid látogatása ugyanis most nem csupán egyházunknak, hanem a magyar könyvtáraknak és a magyar könyvtartudomány kérdéseinek is szólt, miként romániai útjának is ez volt egyik célja, ugyanis hozzánk közvetlenül Kolozsvárról, illetve Bukarestből érkezett. Látogatásának azonban mégis megvolt a maga teljes egyházi jelentősége, mert személyében elválaszthatatlan a kutató tudós, történész, könyvtárigazgató, a világszövetségünk keretében betöltött titkári tisztségétől. Ez utóbb említett minőségében tartott beszámolót április hó 8-án a Hőgyes Endre utcai gyülekezeti termünkben a meghívott egyházi tisztviselők és belső emberek előtt. Beszámolójában a vallásos szabadelvűség táborának az elmúlt év nyarán lezajlott chicagói világkongresszusával foglalkozott, amelyhez mi is tartozunk. Beszámolójának lényege az unitárius és szabadelvű keresztények missziója körül csoportosult. Ennek szellemét és időszzerű hivatását igyekezett világosan körvonalazni. Ez a beszámoló és ismertetés bizonyos értelemben számunkra kérdés-feltevést is jelentett Chicago után, és el kellett döntenünk, hogy azonos véleményen vagyunk-e azt illetően, amit a chicagói kongresszuson mint a szabadelvű valóságosság aktuális lényegét fogalmazták meg. De mit akartak kifejezni a chicagói kongresszuson? — Az átfogó címe ennek a grandiózus találkozóknak ez volt: „Ki tudják-e elégíteni a világvallások a modern ember lelki szükségét?”

A választ a meghívott szabadelvű keresztények képviselőin kívül, a többi nagy világvallás képviselőitől is várták. Mert Chicagóban jelen voltak a budhisták, a zsidók, a hinduizmus és a mohamedánizmus képviselői is. A kérdésre a feleletet minden nagy világvallás képviselője a maga módján adta meg és talán éppen olyan kizárólagos szellemben, miként azt bármelyik orthodox keresztény egyház is tette volna, de egy pozitív tény a szabadelvű keresztények javára mégis elkönnyelhető: az t. i. hogy a szabadelvű kereszténység helyes úton jár, amikor az „egyenrangúság” és az „egyenjogúság” elvével közeledik a többi „nem keresztény” valláshoz!

Minden keresztény egyházi orthodoxia mélyen át van hatva ama missziói öntudatától, hogy az „igazi hit” egyedüli letéteményeseként, isteni küldetése, hogy a többi „tévelygő hitű” embert és népeket „megterítse!” Ettől a fanatikus missziói öntudatától a keresztény orthodoxiaknak semmiben sem különbözik, vagy talán azt túl is szárnyalja pl. a mohamedán missziói öntudat. Chicagóban is azt ajánlották a mohamedánizmus képviselői az unitáriusoknak, hogy csatlakozzanak Moha-

med táborához és egyszeriben 700/millióval nő meg az unitarizmus tábor! De a szabadelvű keresztények és az unitáriusok elhárították maguktól ezt a szerelmeteljes ajánlatot, mert a szabadelvű és unitárius keresztény missziót ma alapvetően másban látják és kívánják szolgálni, mint úgy, hogy kölcsönösen egymás hitére iparkodjanak „teríteni” a másként hívók táborát. A szabadelvű kereszténység princípális cíve ma: a vallásos szabadság elvének feltétel nélküli érvényre juttatása! A biblia igéivel teszünk vallomást: „Egy az Isten, mindnyájunknak Atyja!” Tudomásul vesszük, hogy Isten nemcsak nekünk, ami keresztény történelmünk sajátos adottságai és fejlődési törvényszerűségei szerint, hanem más népeknek is sajátos történelmi adottságaik és feltételeik mértéke szerint nyilatkoztatta ki magát. Más vallásoknak is vannak Isten lelkével ihletett Szent-írásaik, tiszteletreméltó prófétaik és a nemkeresztény vallások is formálhatják a maguk módján alkalmassá az építő és alkotó embert Isten országa számára méltóvá!

A toleranciának, a vallásos türelemnek elvét hirdetjük és ennek alapján az egymás megértésének fontosságát. Nem magunkat akarjuk elfogadtatni és megértetni, hanem másokat akarunk sajátosságukban megértetni és tisztelni, szeretni. — Tudomásul vesszük azt, hogy Isten áldása és gondviseléseként az értelem tudománya olyan fényes eredményeket teremtett, mint a modern közlekedés, amely eltünteti a „távolságot”, az „idegen”, az „ismeretlen”, az „exotikus” fogalmait és elválasztó különbségeit. Tudomásul vesszük, hogy a modern természettudomány döntő módon egységesíti a művelt emberek gondolatvilágát a természeti törvényszerűségek megismerése és alkalmazása tekintetében és hogy értelmi világképének kialakulására mindez döntő módon hat. Minden vallásban ezért annak egyetemes vonásait keressük, vallás-erkölcsi értékeinek megismerésére törekszünk és azoknak másokkal való megismertetése révén a kölcsönös jó hatások szabad kibontakoztatására törekszünk az alkotó, lelkiismeretes jó ember kialakítása érdekében. Ezért törekszünk a szabadelvű keresztények és a vallásos szabadság világszövetsége arra, hogy már a konfirmációi oktatásban megfelelő helyet kapjon a testvéri világvallások hitrendszerének és vallás-erkölcsi eszméinek megismertetése is. Ifjúságunk vallásos életében és egész hitében érvényesülnie kell a reális életszemléletnek, a vallásos türelemnek és az isteni gondviselés egyetemességébe vetett bizalom szellemének.

A chicagói kongresszus, miként Woude dr. is beszámolt arról, az egyik nagy unitárius templomban megtartott felejthetetlen szépségű és jelképszerűségében sokat mondó Istentisztelettel ért véget. A szabadelvűség diádala volt, hogy ebben a keresztény unitárius templomban együtt tudtak imádkozni a budhisták, a zsidók, a hinduizmus képviselői a mohamedánokkal és a keresztényekkel. A keresztény templom oltárán meggyújtott egy szál gyertya lángjánál gyújtotta meg min-

den vallás képviselője a maga gyertyáját és adta tovább az egységnek és a szabad hitnek ezt a meleg fényét mindazoknak, akik ebben a nagyszerű órában együttimádkozásra összegyűltek faji és felekezeti különbség nélkül. Minden világvallás jelenlévő képviselője a saját Szentírásából olvasott fel egy-egy igét és mindenki érezte, hogy ezeket az igéket ugyanannak az egy Istennek szent lelke hatja át, aki mindnyájunkat egyaránt gyermekeiként szeret!

Dr. Woude beszámolójának szellemét ismertettük, mondanivalójának lényegét adtuk vissza, mint a világszövetség és a chicagói kongresszus szellemében fogant lényegét az unitárius és szabadelvű keresztények missziói hivatásának. — Ezzel a misszióval maradéktalanul egyetértünk, ezt a hivatást vállaljuk. Mi abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy már

400 éve képviseljük mindezt Dávid Ferenc örökségének képében és ma olyan rendszerben élünk, amely a vallásos toleranciának, minden egyház pozitív támogatásával, a vallásos élet szabad gyakorlásának biztosításával tesz biztosságot a felvilágosultságnak és az emberségességnek szelleméről. Hazánk népe ma együtt halad azokkal, akik igazi békét akarnak teremteni a világon a népek békés egymásmellett élésének elvei alapján, a kölcsönös megértés szellemének előmozdításával, egymás kultúrájának és népi sajátosságainak megbecsülésével és tiszteletével. Ezért a világért imádkozunk és dolgozunk és hálásak vagyunk Istennek azért, hogy „megnyitotta szemeinket a látásra, füleinket a hallásra” és hogy hirdethetjük Isten egyetemes emberszeretetének evangéliumát!

R. Filep Imre

BALÁZS FERENC A MÚLT VILÁGOSSÁGA

1957-ben, a fiatal lelkes tragikus halálának huszadik évfordulóján az erdélyi és magyarországi unitáriusok népes gyülekezetekben emlékeztek meg róla. Balázs Ferenc, a vallási liberalizmusnak jelentékeny alakja. 36 éves korában halt meg, mindössze hét esztendei lelkesi szolgálat után. Nehányan közülünk őt Erdély Gandhi-jának tekintettük.

Rövid élete alatt írt néhány művet. Ezek között említjük a „Bejárom a kerek világot” és egy elbeszélést, mely élethű, egyszerű és megindító, mely egy kis falu lelkészének szolgálatáról szól a „Rög alatt” címen.

Ő valójában bejárta a világot. A kolozsvári teológia elvégzése után két esztendőn át a berkley-i (California) teológiai fakultáson folytatta tanulmányait. Utazgató az országban, barátokat keresve és meg is találva, dr. Arthur E. Morgant Springs-ben (Ohio), aki reá tartós befolyást gyakorolt. Visszafelé jövet találkozott Japánban Kagawa-val és Indiában Gandhival, akivel teljesen egyetértett, gyakorolva annak Szatyagraha-i módszerét.

Hazatérve Magyarországra, joggal igényt tarthatott volna egyik legjelentékenyebb gyülekezet szószékére, sőt professzori állásra Kolozsvárt. Ő azonban egyik legszegényebb és legszerényebb falusi állást választotta és Mészkö-n lett lelkész, négyszáz lelket számoló községben, melynek fele volt unitárius, a másik fele görögkeleti román.

Balázs Ferenc egyházi hivatását és egész egyéniségét a falu javára fordította. Megnyitotta parochiáját a fiatalság előtt. Vasárnap délutánonként játékokkal, kedvük szerinti szórakozásokkal és beszélgetésekkel hozta oda őket. Mindenkit szívesen fogadott. Ami az asszonyokat illeti, akiknek műveltsége meglehetősen kezdetleges volt, ezek tanácsokat kaptak mint anyák a higiénia és a házaséletre nézve, ezenkívül minden hétfőn este unitárius iskola működött az általános műveltség előmozdítása érdekében. Vezetője volt nyájának a templom újjáépítésénél is, és neki lehet köszönni a nagyszerű virág motívumu díszítéseket, melyek a falakon és a mennyezeten láthatók.

Harmónia, testvériség és béke. Ezek voltak papi szolgálatának vezető gondolatai; közelebb hozta egymáshoz faluja különböző nemzetiségeit és előmozdította a gazdasági jólétet. Munkálkodása kiterjedt az Aranyos partján fekvő hét másik községre is. Kollégáival a gazdasági együttműködés érdekében egy szervezetet alapított, melyben minden termelvény együttes eladását vitték keresztül. Ez a szervezet jelentékeny energia-megtakarítást eredményezett és emelte a környék gazdasági hozamát. Ily módon a liberális vallás megmutatkozott nemcsak mint szellemi, hanem mint gazdasági (társadalmi) erő is.

A tordai nagypiacon, ahol a környék termelvényei felhalmozódnak, Balázs fogyasztási szövetkezetet hozott létre, ami mérsékelt szinten stabilizálta az árakat.

Kedvence volt a tanuló ifjúságnak is, „Feri”-nek szólították és a kolozsvári teológiáról gyakran utaztak le hozzá, hogy vele töltsék a vasárnapot. Érdeklődése határtalan volt, s azon igyekezett, hogy erősítse őket hivatásukban, felkínálta nekik, hogy prédikáljanak templomában, vagy a vitatkozásokat irányítsák. Felhívta a híveket, hogy beszéljék meg dolgaikat a tanulókkal, akiknek ily módon felebecsülhetetlen értékű alkalmat adott a néppel való közvetlen érintkezésre.

Avégett, hogy könnyebbé tegye a tanulóknak a faluban való tartózkodását, az Aranyos völgyét uraló dombon egy kis házat építtet, hogy legyen hol értekezni velük. Teológia, etika, pacifizmus — minden tárgy szóba került, avégett, hogy a falvakba majd minél felvilágosultabb és minél hasznosabb személyek kerüljenek. Egyik álma volt, hogy mezőgazdasági iskolát szervez ebben a völgyben, s ilyképpen még jobban emelje ennek a népnek a színvonalát.

Lévén gyenge szervezete, Balázs a tevékenység és idealizmus tüzeiben túl gyorsan felégette életerejét. Mikor ez a tűz kialudt, a művét még alighogy elkezdte de 20 évvel később igéi még visszhangzottak a völgyben. Erdély népe mindig emlékezni fog rá, mert mindenütt, ahol egy nagy lélek elhalad, barázdát maradt utána. Bárhogy is szaladnak az évek, akik nyitott szemmel járnak, azoknak éber szelleme felismeri a barázdát és azt tovább mélyíti.

Vilma S. Harrington

Megjelent a „Le protestant” február 15-i számában.

Május 1.

Az ősvallások legtöbbszörében május 1-én köszöntötte az ember a zord tél fagyából újra fölzsenedő természetet. Nyilván északról származó szokás, mert csak ott eshet a tavaszi lombfakadás május elejére. Általános elterjedtségét azonban annak köszönhetjük, hogy ezen az ünnepen a megtermékenyülő életnek minden ember szív boldogan hódolt. Az 1889. évi párizsi nemzetközi munkás kongresszus ezt a napot a világ munkásságának harcok ünnepévé tette. — 70 év telt el azóta és ma hazánkban boldog felszabadultsággal ünnepel egész dolgozó népünk május 1-én együtt azokkal a dolgozó milliókkal, akik már kivívták szabadságukat és emberségüknek szent jogait és azokkal a milliókkal is, akik még harcban állnak az emberi munkát kizsákmányolókkal. Mi együtt örvendezünk az örvendezőkkel, együtt ünnepelünk a munkás emberekkel és együtt harcolunk és imádkozunk mindazokkal, akik a munka megbecsüléséért, az emberi méltóság tiszteletbentartásáért küzdenek széles e világon. Isten áldja meg a dolgozó és építő munkás embert!

Az evangélium fényénél...

„Láttuk az Urat”

„Tamás pedig, egy a 12 közül, akit Két-tősnak hívtak, nem vala övelük, amikor el-jött vala Jézus.

Mondának azért neki a többi tanítvá-nyok: Láttuk az Urat. Ő pedig monda nekik: Ha nem látom az ő kezein a szegek helyeit, és be nem bocsátom ujjaimat a sze-gek helyébe és az én kezemet be nem bo-csátom az ő oldalába, semmiképpen el nem hiszem. És nyolc nap múlva ismét benn valának az ő tanítványai, Tamás is öve-lők. Noha az ajtó zárva vala, beméne Jé-zus és megállt a közepén és monda: Békessé-g nektek.” Ján. XX, 24–26.

Az evangéliumi misztérium-dráma utolsó fejezete: a Húsvét és Pünkösd közötti idő, a keresztény hit áldott, nagy próbatétele. Micsoda ellentétes magatartások vibrálnak bele a történelembe az itteni eseményekből! Egyik felől megbizonyosodott és feltétlen hit boldog örömujjongása: „Láttuk az Urat!” Másfelől a kételkedő, bizonytalankodó, a lelki és szellemi megnyilvánuláso-kat is kézzelfogható, materiális módon szemlélni akaró Tamás keserű, fanyar, vonakodó magatartása. „Ha nem látom az ő kezein a szegek helyeit, és be nem bocsátom ujjamat a szegek helyébe, és az én kezemet be nem bocsátom az ő oldalába, semmiképpen el nem hiszem.” S ezt az egész vajdó, formálódó, alakuló emberi életet a maga ellentéteivel, — mint az ég kék kárpítja a horizont határait, jótékonyan, eligazítóan és mindeneket megnyugtatóan fogja egybe az itt-ott meg-jelenő Jézus refrain-szerű köszöntése „Békesség nektek!”

Milyen igazán emberi, mennyire való és élet ízű a Húsvét és Pünkösd közötti időnek minden eseménye és milyen örökjellegű mindkét magatartás. Az is, amelyik felujjong és diadalmasan vallja: Láttam az Urat! És az is, amelyik kézzelfogható bizonyosságok után esedezik. Mert a hitnek joga van földbegyökerezni ott is, ahol elporladnak a márványhegyek és a Piramisokat szár-nyára veszi és elnyeli az örökkévaló idő. Viszont aki végignézte — ha távolról is — a golgothai eseménye-ket és rá harmadnapra látta Arimáthiai József kert-jében az üresen tátongó sírt, aki Nagypénteken a megostorozott, kicsúfolt és tövissel koronázott ember szörnyű vergődésében elveszettnek látott és érzett mindent, annak a lelkében a megcsúfolt eszmények és összetört hit roncsain egy egyszerű hírhallás nyomán még nem virágozik ki a reménység, hanem kézzelfog-ható bizonyosságokra vágyik, melyekre ismét felteheti vergődő életét.

Az élet nagy eligazodásainak Húsvét és Pünkösd közötti szakaszán, mi unitárius keresztények azok közé a tanítványok közé tartozunk, akiknek lelkében elült már a kétség viharainak utolsó hulláma is, és áldott megbékélésünk ujjongó örömeivel hirdetjük, mert valóban így van: Láttuk az Urat. Világjáró örök útján beköszönt hozzánk is. Szeliden, halkán, de vég-képp eligazítóan szól: Békesség nektek! Tudjuk nagyon jól, hogy minket, akik egykor — a reformáció idején — kiléptünk a „Jézus imádó” keresztények tábo-rából, mert az Evangéliumot már akkor úgy értelmez-tük, hogy az élet nagy problémáit sokkal inkább a „Jézus követő” kereszténység tudja megoldani, most ezekben az időkben hatványozottan kötelez hitünk, vallásos életszemléletünk az ő Evangéliumának megélésére, a békességes életre. És számunkra ma ennél semmi sem lehet fontosabb, mert mindennek az első feltétele, hogy békesség legyen, a világtörténelem két golgothai vérvesztése, a mi életünkben elvihar-zott két világháború után, nem akarjuk többé ott

látni az embert megcsúfoltan, megostorozottan, kifosz-tottan vergődni saját vérében, hanem ki akarjuk har-colni részére az evangéliumi nagy kiengesztelődést: az egymásratalálást, a kölcsönös megértést s ennek nyo-mán a testvéri szeretetben való őszinte megbékélést. A jézusi példa áll előttünk. Milyen fáradhatatlanul és milyen biztosan járt az élet süppedékei fölött! Hívja tanítványait, halászokat, vámszedőket: Kövessetek engem. Gyógyítja a betegeket: akarom, hogy járj — mondja a bégának. Akarom, hogy láss, — parancsolja a vaknak. Eredj el és többé ne vétékezzél, — igazítja el a bűnöst. Oszd szét a vagyonodat a szegények között, — buzdítja a gazdag ifjút. Térj vissza atyádhhoz: Mutatja meg az utat a tékozló fiúnak. Isten lélek: Csitítja el a vallási villongásokat. Méltó a munkás a bérére: Oldja meg a nagy problémákat. Tedd vissza szabályadat a hüvelyébe: Veszi elejét a vérontásnak. Egyengeti szüntelenül az élet nagy ellentéteit. S a háborgó tengert, a lélek Atlaszán, így csendesíti el: Békesség nektek. És mindezekhez a szellemi erőt imádságaiban nyerte el. Imádkozzunk mi is lelkiismeret-ünk csöndjében, miként ő is imádkozott a Getsemáné kertben. Hozzuk felszínre emberségünk mélyéről azokat a szellemi erőket, amelyek alkalmassá tesznek bennünket, nem csupán a vele való találko-zásra, hanem az ő példájának követésére is. Ne elé-gedjünk meg azzal, hogy: Láttuk az Urat, hanem éljünk úgy, hogy Ő maradjon szüntelenül velünk s nekünk: Legyen békességünk.

Pethő István

A konfirmáció

Ilyenkor tavaszidején — a mi éghajlati viszonyaink szerint — megújul a természet egész világa. Zöldül-nek a mezők, pezsdülnek a vetések, virágköntösben díszelgenek a gyümölcsösök. Az élet tartja nagy se-regszemléjét. És a mi szívünk orgonáján boldogan buggyan ki áhítatos akkordokban a régi ének: „Fénylik a nap fényességgel. Zeng az ég nagy dicsőséggel. Mind a világ vig örömmel. Lelkünk teljes új remény-nyel.” Nem ok nélkül való az, hogy ősi idők óta, gyü-lekezeteinkben is mindig ilyenkor virul ki új reményt keltően az evangéliumi élet. Seregszemlére készülnek az egyházközségek is: A jövő gyülekezetei szök-kennek most virágba. Serdülő ifjúságunk készül a konfirmációra. Titeket kereslek unitárius szülők, aki-ket az élet gyermekekkel áldott meg. Fiúkat, leányo-kat bízott rátok, hogy gondozzátok, neveljétek, irá-nyítsátok, készítgessétek őket, hogy munkásai, hősei legyenek a jövőnek, amely mindig csak a jelen-ben nyilatkozik meg. Öntudatos, akaratban erős, izom-zatban kemény, magatartásban határozott, értelmes és reménységben lankadatlan természetű nemzedékre van szüksége ennek a világnak, hogy rendbehozza és szilárd alapokra fektesse a születőben lévő holna-pot. Én azt hiszem, hogy alapjában minden genera-ció erre törekedett. S mégis mindig valami hiba csü-szött be a számításokba. Velünk is ilyen tervei le-hettek elődeinknek. És ennek ellenére két szörnyű háború próbálta ki rajtunk minden jó legyen. Igen! Mert ahhoz, hogy az életben minden jó legyen, első sorban jó emberek kelljenek. A konfirmációra való előkészületek folyamán lelkipásztoraink a jó emberség jézusarcát vésik rá ifjúságunk lelkére, hogy holnap már jobb legyen ez az egész világ. Ennek tu-datában kérdezem meg tőled testvérem: Serdülő fiad, vagy lányod jelentkezett-e és részt vesz már a kon-firmáció előkészületekben? Adj számot önmagadnak. Atyafiságosan köszönt, a felelősség hordozásban test-véred.

Pethő István

HÍREK

DR. SAPE VAN DER WOUDE, az IARF világszövetség titkára Hollandiából látogatást tett a Román Népköztársaságban, ahol a kolozsvári és a bukaresti népkönyvtárakat tanulmányozta. Tanulmányútja rendjén meglátogatta egyházunk kolozsvári püspökségét is, részt vett a húsvéti Istentiszteleten. Romániai útjáról nagy elismeréssel szolt. Kiemelte azt a meleg vendégszeretetet, amellyel a Román Népköztársaság állami egyházügyi hivatala fogadta; halálával emlékezett meg a kormányzat nagyvonalú támogatásáról és a román ortodox keleti egyház fejének, Jusztin patriarchának testvér, meleg vendégszeretetről.

Április hó 7-10-ig hazánkban tartózkodott és itt a budapesti könyvtárakban végzett kutató munkát. Nagy halálával beszélt a Széchenyi, Szabó Ervin és Tud. Akadémiai könyvtárak vezető személyiségeinek kitüntető figyelméről, a Kultúrkapcsolatok Intézetének támogatásáról. Sajnálta, hogy most hosszabb ideig nem tudott nálunk maradni, de reményét fejezte ki, hogy a jövőben ismét meglátogathatja hazánkat. Itt-tartózkodása rendjén találkozott egyházunk vezetőivel is. Április 8-án pedig szélesebb körben ismertette a világszövetség munkáját és a chicagói kongresszus eredményeit. Április 9-én Magyarokuton tett látogatást egyházi üdülőnkben és a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott a „Szentábrahám Mihály Pihenőről” és az annak keretében tartó „Schweitzer Albert Otthon”-ról, kijelentvén, hogy ez az európai nőjű, értékes üdülője a magyarországi unitáriusoknak a legszebb „névjegye” egyházunknak. Április 10-én a budapesti egyházközösség renovációs munkáit szemlélte meg, itt is nagy elismeréssel méltatta a művészi ízlésű gyülekezeti termeket, egyházi helyiségeket, mondván, hogy saját hazájában is mintaként fogja emlegetni az itt látottakat. Megszemlélte a pestlőrinczi megújított köntösű templomot is, elismeréssel fejezte ki a gyülekezet áldozatos tagjaival szemben „Szeretném meghívni világszövetségünk egész végrehajtó bizottságát Magyarokutra és Budapestre, hogy saját szemekkel gyönyörködjenek az amerikaiak, az angolok, a svájciak, japánok, hollandok, németek az eredményes és szép munkában! ... Szívesen látjuk őket.

A BUDAPESTI EGYHÁZKÖZSÉG virágvasárnapján délután 6 órakor szépsikerű gyülekezeti összejövetelt tartott a Högyes utcai gyülekezetben. Evangéliumot **Bence Márton** lelkész hirdetett, előadást: **R. Filep Imre** vez. lelkész tartott.

Április hó 11-én szombaton este 6 órai kezdettel pedig a Nagy Ignác utcai gyülekezeti termünkben volt lélekemelően szép és hangulatos szeretetvendégséggel egybekapcsolott összejövetelünk. A rendkívül nagyszámú gyülekezetben evangéliumot **Huszt János** pestlőrinci lelkész hirdetett. A műsorban **R. Filep Imre** vez. lelkész tartott előadást „Szabadelvű keresztény misztérió” címen, majd **dr. Sándor Zoltán** előadóművész szavalt, nagy sikert aratva, végezetül pedig **Antal Imre** zongora művész gyönyörködtetett nagy élményt nyújtó muzsikájával. **Vadady Albertné**, a szoc. biz. elnök asszonya vezetésével a szoc. biz. nőtagjai kitűnő vacsorát készítettek és szolgáltak fel a műsor végeztével. A lélekemelő áhítat, a nagyszerű műsor és a szeretetvendégség meleg hangulata sokáig emlékeztet marad mindazok számára, akik részesei voltak ennek az áldott találkozásnak.

A DUNA-TISZAKÖZI UNITÁRIUS SZÓRVÁNYEGYHÁZKÖZSÉGBEN a húsvéti ünnepek alkalmával **Bence Márton** lelkész Rákospalotán, Rákospalotán, Mátyásföldön és Felsőgödön tartott istentiszteletet és osztott úrvacsorát. Május hónapban, a pünkösd előtti és utáni időkben lelkész meglátogatja a kecskeméti, nagykőrösi, ceglédi, hatvani és szolnoki szórványokat s ottani unitárius híveink testvéri közösségében is istentiszteletet tart és úrvacsorát oszt. Rákospalotai híveinek május 2-án, délután 6 órai kezdettel evangélikációs összejövetelt tartanak anyák-napi megemlékezés jegyében a MAV-telepi gyülekezeti teremben.

DUNANTÚLON az utóbbi hónapokban Polgárdiban, Pécsen, Mohácson, Sopronban és Szombathelyen fordult meg **Bence Márton** lelkész. A hívek mindenütt szeretettel fogadták. Húsvét első napján Polgárdiban **Kozma Tamás II.** éves teológus-legátus tartott istentiszteletet és osztott úrvacsorát a szép számban összegyűlt híveknek.

PESTLŐRINCEN az április 5-én Miltonról emlékeztek meg. Emlékbeszédet **R. Filep Imre** budapesti lelkész mondott. Milton verseiből **Sz. Tompa Márta** és **Szokolay Réka** adtak elő nagy sikerrel, mely benyomásokat keltve.

FÜZESGYARMATON a húsvéti ünnepek alkalmával úrvacsorai kenyeret és bort adományozott Csák Ferencné sz. Zsöldi Eszter presbiter testvérünk. Húsvét másodnapján Dévaványán, április 4-én Békéscsabán, 5-én Gyulán osztott úrvacsorát **Kelemen Miklós** lelkész. A szórványokban Kovács Gyula és özv. Pota Istvánné járultak hozzá az úrasztala megerősítéséhez. Gyulán **József Dezső** volt gondnok atyánkfia egészsége helyreálltával, hozzáfogott a gyulai szórványgyülekezet történetének megírásához.

DUNAPATAJON a húsvéti ünnepeken Szán atyánkfia tartózkodott a hívek körében s tart istentiszteletet és osztott úrvacsorát.

4 UNITÁRIUS ÉLET

DEBRECENBEN tovább folytatódik az az érdekes előadás-sorozat, amelyet „Az idők problémája és a problémák ideje” címen különböző felekezetű előadók tartanak templomunkban s amelyekről lapunk legutóbbi számában megemlékeztünk. Azóta, ápr. 5-én, **dr. Kulcsár Dezső** „Mélto a munkás az ő bérére” címen tartotta meg érdekes előadását. Május 10-én **dr. Jakab Jenő** hódmezővásárhelyi lelkész affa „A család és a ma” címen viszi tovább az érdekes gondolatot.

A **PRAGAI HUSZ JANOS** TEOLÓGIAI FAKULTÁS tanárai nyilvános előadás sorozatot tartottak, melynek rendjén **dr. Ladislav Simsik** professzor, a csehszlovák egyház Cesky Zpas című hetilapjának a szerkesztője a csehszlovákiai elismert egyházak és vallásos egyesületek címen tartott nagy érdeklődést kiváltott előadást.

A **CSEHSZLOVÁK EGYHÁZ** lelkészei a pozsonyi szórványban élő hívek részére az evangélikus egyház templomában tartanak minden hónapban egyszer istentiszteletet.

Felhívjuk kedves előfizetőinket, hogy esetleges hátralékos előfizetési díjakat 50.561—VIII. számú csekkszámunkra befizetni szíveskedjenek.

HALOTTAINK

Győri leányegyházközösségünk hívei megszorodott szívvel jelentették, hogy gyülekezetük egyik oszlopa, hitben buzgó és példás életű tagja: az árkosi születésű **Nyerges Ferenc** márnár mester, 59 éves korában elhunyt. Kedves emlékét mindazok, akik ismerték, szeretettel őrzik. A gyászoló családnak fájdalmában részvételrel osztozunk. Áldott az igazak emlékezete.

Özv. Székely Jánosné teológiai intézeti hivatalsegéd Kolozsvárott meghalt. „43 éven keresztül állott az Intézet szolgálatában. Egész élete a szüntelenül szolgáló szeretet mintaképe volt. A teológus nemzedékek egész sora boldogan érezte gondoskodásának melegét.” Ezekkel a megilletődött szavakkal vett búcsút, mindhaláláig hű szolgálattevőjétől az Egyetemi Fokú Protestáns Teológiai Intézet Unitárius karának a gyászoló családdal közösen kiadott gyászjelentése.

Weltin József ny. igazgató, Pál Mária férje Budapesten meghalt. A megszorodott szívű özvegynek vigasztalást adjon az Ur.

Fazekas Lajos, buzgó és áldozatkész presbiter atyánkfia, Pesterzsébeten meghalt. A mindnyájunk által szeretet Deák néni fivérét gyászolja az elhunytban. Áldott az igazak emlékezete!

Az élet gyöngyszemei

„A lélek, mely elhagyta testét, ide-oda tévelygett a fagy és pusztaság országában és találkozott egy szörnyű asszonnyal, aki ledér és csúnya alkatú volt.

— Ki vagy? — kérdezte a lélek. — Ki vagy te utálatos szörnyűség, aki gonoszabb vagy az ordögnel?

És a kísértet azt felelte:

— Én a te tetteid képmása vagyok.” (—)

„A múlt cselekedetei meghatározzák a jelenlegiek irányát. Az indiaiak ezt „karmá”-nak nevezik.” (Tolsztoj)

„A kereszténység Krisztus szavainak értelme szerint egyszerű, igen egyszerű dolog: tökéletes, tiszta erényesség; tökéletes, tiszta vallásosság — korlátlan szeretet az ember és az Isten iránt. És az élet titkának kulcsa e szavak: Legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok tökéletes. Ennek a hitnek egyetlen formája: Istenben élni, azaz: a legjobb módon, a legjobb célért, a legjobbat cselekedni — teljes engedelmség Isten törvénye iránt. E hit megerősítése szívünk belső hangjában van; e hitet megerősíti annak az Istennek bennünk való jelenléte, aki minden élők és létezőnek ősforrása...

Mindez nagyon egyszerű: a kisgyermek is megértheti; és oly fenséges, hogy a legnagyobb szellem se találhat ki magasztosabbat.” (Parker)

UNITÁRIUS ÉLET

Laptulajdonos a Magyarországi Unitárius Egyházkör.

Felelős szerkesztő és kiadó: **Pethő István**.

Évi előfizetési díja 12 forint.

Budapest, IX., Högyes Endre utca 3.

Csekksz.: 50.561.

5s: Bolgár Imre.

Unitárius egyházközösség
könyvtára
Budapest
V Nagy Ignác u. 2-4